

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली -११००५८

आचार्यसेतु - चतुर्थपत्रम् (साहित्यम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् - .....विषयः - .....

अध्येतुः नाम - .....पञ्जीकरणसंख्या - .....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः .....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....

दिनाङ्कः .....

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु ।
शुभकामनाः ॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः .....

आचार्यसेतु - चतुर्थपत्रम् (साहित्यम्)

विषयः - मेघदूतम् (सम्पूर्णम्) (50 अङ्काः), नैषधीयचरितम् (प्रथमसर्गः) (50 अङ्काः)

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 20 x 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. मेघदूतपदस्य कोऽर्थः?
2. मेघदूतं कीदृशं काव्यं वर्तते?
3. यक्षः कुत्र वसतिं चक्रे?
4. आषाढस्य प्रथमदिवसे यक्षः कीदृशं मेघं ददर्श?
5. “कौतुकाधानहेतोः” कस्य विशेषणं वर्तते?
6. दयिताजीवितालम्बनार्थी कः?
7. नभसि कस्य सहायाः राजहंसाः सम्पत्स्यन्ते?
8. केन आयत्तं कृषिफलमिति?
9. मध्ये श्यामः स्तन इव भूवः शेषविस्तारपाण्डुः इत्यत्र कोऽलङ्कारः?
10. सीमन्तिनी पद्यस्य कोऽर्थः वर्तते?
11. सुहृदुपनतः कान्तोदत्तः कथं भवति?
12. उत्तरमेघे कति श्लोकाः सन्ति?
13. क्षितिरक्षिणः कस्य विशेषणं वर्तते?
14. “भूजानि” इत्यस्य पदस्य अर्थं विग्रहं च लिखत?
15. कस्य विद्या रसनाग्रनर्तकी वर्तते?
16. दिशीशवृन्दांशविभूतिः कः?
17. प्रतीपभूपालमृगीदृशां काः न तत्यजुः?
18. “अल्पितकल्पपादपः” इत्यस्य पदस्य विग्रहं अर्थं च लिखत?
19. कस्यङ्घ्रिणा पद्मेषु घृणा आधारि?
20. भैमी का?

21. राजघः कः?
22. नैषधीयचरितस्य कर्ता कः?
23. नैषधीयचरितस्य प्रथमसर्गे किं छन्दः?
24. “मदेकपुत्रा” इत्यस्य पदस्य विग्रहवाक्यं च लिखत?
25. श्रीहर्षस्य मातापित्र्योः नाम किम्?

खण्डः ‘ख’

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः

अङ्काः - 05 X 08 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. अलकापुरीं संक्षेपेण वर्णयत।
2. केषां सन्निपातः मेघः इति संक्षेपेण लिखत।
3. उज्जयिन्याः वर्णनं कुरुत।
4. मेघः अलकापुरीं प्राप्य कीदृशीं यक्षपत्नीं पश्यति इति लिखत।
5. नैषधीयचरितस्य प्रथमसर्गस्य प्रथमं श्लोकं सप्रसङ्गं लिखत।
6. दिगीशवृदाशविभूतिरीशिता.....
श्लोकमिमं सम्पूर्णं विलिख्य व्याख्यां कुरुत।
7. भैम्याः वर्णनं कुरुत।
8. नलाश्वस्य वर्णनं कुरुत।

खण्डः ‘ग’

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ

अङ्काः - 02 X 10 = 20

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. यक्षस्य चरित्रं चित्रणं कुरुत।
2. कालिदासस्य जीवनपरिचयं लिखत।
3. नलस्य चरित्रचित्रणं कुरुत।
4. श्रीहर्षस्य जीवनपरिचयं कुरुत।

